

Miljøgodkendelse (2. tillæg)

§ 12, stk. 3 i husdyrgodkendelsesloven

6. marts 2017

Ladegård Mark 53, 5560 Aarup

ASSENS
KOMMUNE

Ejendommen Langkroggård, Ladegård Mark 53, 5560 Aarup (luftfoto 2016)

Emne	Data
Ansøger og ejer	Claus Kragh
Bedriftens navn og adresse	Langkroggård, Ladegård Mark 53, 5560 Aarup
Matrikelnummer og ejerlav	12a Orte By, Orte
Virksomhedens art	011100 Dyrkning af korn (undtagen ris), bælgrugter og olieholdige frø
Godkendelsesbetegnelse	§ 12, stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
CHR-nummer	17166
CVR/P	2100 8044 / 1004638269
Kontaktperson	Claus Kragh, tlf. 2044 0233, e-mail: langkroggaard@mail.tele.dk
Rådgiver/konsulent	Lene Egtved Andersen, Kolding Herreds Landbrugsforening, tlf. 7634 1788, e-mail: lea@khl.dk
Godkendelsesmyndighed	Assens Kommune, (By, Land & Kultur), Miljø & Natur, Rådhus Allé 5, 5610 Assens, assens@assens.dk
Sags ID	Acadre sagsnr. 16/26377
Miljømedarbejder	Trine Bonrud Helleskov, tlf. 6474 6890, e-mail: tbnie@assens.dk
Beregningsværktøj	Interface version 3.0.1 Uploaded: 26.10.2016. FarmN version: 4.0 – Beregningsmotor: 2.3

Indholdsfortegnelse

<u>1.</u>	<u>INDLEDNING</u>	<u>5</u>
<u>2</u>	<u>AFGØRELSE: § 12, STK. 3 MILJØGODKENDELSE (2. TILLÆG)</u>	<u>6</u>
<u>3</u>	<u>VILKÅR FOR GODKENDELSE</u>	<u>6</u>
3.1	DYREHOLD.....	6
3.2	MANAGEMENT.....	6
3.3	ENERGI- OG VANDFORBRUG	7
3.4	LUGT.....	7
3.5	STØJ	7
3.6	FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF FLUER OG ROTTER	8
3.7	SPILDEVAND (RETVAND).....	8
3.8	HUSDYRGØDNING OG FODER.....	8
3.9	AMMONIAKTAB.....	8
3.10	AREALERNE	8
3.11	BEREDSKABSPLAN	9
3.12	EGENKONTROL.....	9
3.13	OPHØR AF DRIFT.....	9
<u>4.</u>	<u>OFFENTLIGGØRELSE</u>	<u>10</u>
<u>5.</u>	<u>KLAGEVEJLEDNING.....</u>	<u>10</u>
<u>6.</u>	<u>BILAG.....</u>	<u>11</u>
<u>7.</u>	<u>MEDDELELSE OM AFGØRELSE SENDES TIL</u>	<u>11</u>
<u>8.</u>	<u>MILJØVURDERING AF ANSØGNING OM § 12, STK. 3</u>	
	<u>MILJØGODKENDELSE.....</u>	<u>12</u>
8.1	FORMÅL	12
8.2	EJER- OG DRIFTSFORHOLD	12
8.3	DYREHOLD OG MANAGEMENT	13
8.4	LOKALISERING	14
8.4.1	FASTE AFSTANDSKRAV.....	14
8.4.2	LANDSKAB OG PLANFORHOLD.....	14
8.5	ENERGI OG VANDFORBRUG.....	14
8.6	GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	15
8.6.1	LUGT	15
8.6.2	STØJ	16

8.6.3	LYS.....	16
8.6.4	FLUER OG SKADEDYR.....	17
8.6.5	STØV.....	17
8.6.6	TRANSPORT	17
8.7	FORURENING FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	17
8.7.1	SPILEVAND (RESTVAND).....	17
8.7.2	HUSDYRGØDNING OG FODER	18
8.7.3	AFFALD OG MILJØFARLIGE STOFFER.....	20
8.7.4	AMMONIAK GENERELT.....	20
8.7.5	AMMONIAKPÅVIRKNING AF NATUR	21
8.8	AREALERNE.....	25
8.8.1	NITRAT (OVERFLADEVAND).....	26
8.9	OPHØR.....	27
8.10	BEREDSKABSPLAN	27
8.11	SAMMENFATNING	27
8.12	OFFENTLIGHED/NABOORIENTERING	27

1. Indledning

Claus Kragh, Langkroggård, Ladegård Mark 53, 5560 Aarup har ansøgt om et tillæg til miljøgodkendelsen på ejendommen til udvidelse af fjerkræproduktionen. Ansøgningen er indsendt til Assens Kommune onsdag den 9. november 2016 via det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk.

Der søges om miljøgodkendelse til udvidelse af fjerkræproduktionen på ejendommen fra 39.600 årshøner, svarende til 232,9 dyreenheder (DE), til 48.100 årshøner og 65.000 hønniker, svarende til i alt 328,1 DE.

Udvidelsen vil ske ved udvidelse og renovering af eksisterende staldanlæg. Den gamle hønsestald på ejendommen renoveres til produktionen af hønniker, og den nye hønsestald udvides med verandaer på begge sider og inventaret udskiftes, da produktionen omlægges fra burhøns til skrabeæg.

Ifølge § 26, stk. 2 i husdyrgodkendelsesloven: *Kommunalbestyrelsen skal foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højest over en 8-årig periode.* Grunden til denne regel er for at imødekomme den eventuelle effekt af indtil flere mindre udvidelser, som hver især ikke betyder noget i forhold til miljøbeskyttelsen, men som samlet set kan være en væsentlig belastning.

I denne sag skal der derfor tages udgangspunkt i det tilladte dyrehold 8 år tilbage, hvilket er samme dyrehold, som der var tilladelse til forud for meddelelsen af § 12 miljøgodkendelsen i august 2010. Derfor er nudrift i ansøgningsskemaet på 30.000 årshøner svarende til 176,5 DE.

Tillægget omfatter alene Langkroggård, Ladegård Mark 53, 5560 Aarup, hvor det ansøgte dyrehold opstales. Den producerede husdyrgødningen bliver afsat til biogasanlæg. Der leveres ikke mere afgasset gylle retur fra biogasanlæg end ved tillægget i 2012, og derfor er vilkårene til arealerne uændret.

Udvidelsen af dyreholdet er omfattet af § 12, stk. 3 i husdyrgodkendelsesloven¹.

Det er oplysningerne og beskrivelsen i ansøgningen og vurderingen, der er beskrevet i den efterfølgende redegørelse, som danner grundlaget for meddelelse af tillægget til miljøgodkendelsen.

Assens Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til den ansøgte udvidelse af dyreholdet i henhold til de gældende regler i husdyrgodkendelsesloven med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger fra Miljøstyrelsen.

Godkendelsen indeholder en række konkrete individuelle vilkår for landbrugets indretning og drift. Vilkårene skal medvirke til at sikre:

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen
- at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes

¹ Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

- at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes
- at nedsætte risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen.

2 Afgørelse: § 12, stk. 3 miljøgodkendelse (2. tillæg)

Assens Kommune godkender hermed en årlig produktion bestående af 48.100 årshøner og 65.000 hønniker svarende til 328,1 DE på landbrugsejendommen matr. nr. 12a Orte By, Orte, beliggende Ladegård Mark 53, 5560 Aarup. Udvidelsen vil ske ved udvidelse og renovering af eksisterende staldanlæg.

Tillægget til miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området og nedenstående vilkår overholdes. Godkendelsen omfatter hele virksomheden med de aktiviteter, der hører ind under CVR nr. 2100 8044.

Tillægget bortfalder, hvis det ikke er udnyttet senest 2 år fra dato, jf. husdyrgodkendelseslovens § 33, stk. 1.

Tillægget til miljøgodkendelsen meddeles i henhold til bestemmelserne i § 12, stk. 3 i lovbeholdtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og lovbeholdtgørelse nr. 1189 af 27. september 2016 om miljøbeskyttelse.

Tillægget skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra tidspunktet for meddelelse af godkendelsen. Proceduren for revurdering igangsættes af Assens Kommune.

Der gøres opmærksom på, at byggeri ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og ved afledning af tag- og overfladevand skal, der søges om en udlednings- eller ned-sivningstilladelse.

Forudsætningerne for godkendelsen findes i den fremsendte ansøgning gennem husdyrgodkendelse.dk med skemanummer 92930 og tilhørende bilag. Nedenfor er en samlet liste over vilkår fra den tidligere § 12 miljøgodkendelsen og første tillæg, der fortsat er gældende og evt. opdateret (i kursiv), og de vilkår der følger af tillægget – alle andre tidligere vilkår ophæves:

3 Vilkår for godkendelse

3.1 Dyrehold

3.1.1 Fjerkræproduktionen tillades drevet med et dyrehold på maksimalt 48.100 stk. årshøner og 65.000 stk. hønniker, svarende til 328,1 DE.

3.2 Management

3.2.1 *Landbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.*

- 3.2.2 *Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.*
- 3.2.3 *Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene og fodringsanlæg holdes rene.*
- 3.2.4 *Drikkevandssystemet og overbrusningsanlæg skal vedligeholdes således, at unødigt vandspild undgås.*
- 3.2.5 *Ventilationsanlægget skal renholdes og vedligeholdes, så effekten altid er optimal og således at unødigt støj undgås.*

3.3 **Energi- og vandforbrug**

- 3.3.1 *Der skal foretages en årlig opgørelse af forbruget af el. I ansøgningen er opgivet et forventet årligt forbrug på 220.000 kWh.*
- 3.3.2 *Der skal foretages en årlig opgørelse af det vandforbrug, der medgår direkte til husdyrproduktionen såsom dyrenes drikkevand og vask af stald. I ansøgningen er opgivet et forventet årligt forbrug på 6.200 m³.*
- 3.3.3 *Tilsynsmyndigheden kan stille krav om, at der udarbejdes en energirapport for bedriften af en energikonsulent for at optimere energiforbruget, hvis energiforbruget ligger væsentligt over hvad der er oplyst i ansøgningen.*
- 3.3.4 *Anlæg, der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilationsanlæg, kompressorer m.m. skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.*

3.4 **Lugt**

- 3.4.1 *Fjerkræproduktionen må ikke give anledning til større lugtgener uden for ejendommens arealer end det der ligger til grund for denne miljøgodkendelse.*
- 3.4.2 *Såfremt der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår lugtgener, der er større, end det der kan forventes ifølge grundlaget for miljøgodkendelsen kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres tiltag til afhjælpende foranstaltninger. Dette kan for eksempel bestå i en forbedret renseteknik.*
- 3.4.3 *Der må maksimalt være det antal dyre på stald ad gangen som angivet.*

3.5 **Støj**

- 3.5.1 *Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer dB(A).*

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		
	Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)		
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
- 3.5.2 Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller – beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 3.5.1 er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller – beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1987 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningen skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller efter anden aftale med kommunen.

3.6 Forebyggelse og bekæmpelse af fluer og rotter

Skal ske efter de nyeste anbefalinger fra Statens Skadedyrlaboratorie.

3.7 Spildevand (restvand)

- 3.7.1 Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning.
- 3.7.2 Vask af maskiner og redskaber uden gødningsrester skal ske på fast vaskeplads. Vaskevandet kan, mod særskilt tilladelse, udledes til dræn (kontakt kommunen). Dog skal vandet forinden udløbet gennemgå rensning i et veldimensioneret sandfang og en godkendt olie-/benzinudskiller.
- 3.7.3 Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og pesticidrester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

3.8 Husdyrgødning og foder

- 3.8.1 Al husdyrgødning skal afsættes til biogas.
- 3.8.2 Dybstrøelsesgødningen skal køres direkte til biogas ved tømning af stald.
- 3.8.3 Hønsene skal fasefodres og foderet skal tilsættes fytase.

3.9 Ammoniaktab

- 3.9.1 Ved udskiftning af dyr skal dybstrøelsesgødningen læsses i containere og køres direkte til biogas.
- 3.9.2 Det nye staldanlæg til høns skal indrettes jf. Miljøstyrelsens teknologi-blad ”Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur”.
- 3.9.3 Udmugning ved start af gødningsbånd skal foretages mindst 3 gange pr. uge, og gødningen skal køres direkte til biogas.
- 3.9.4 Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

3.10 Arealerne

- 3.10.1 Der må maksimalt udbringes afgasset gulle fra biogasanlæg på ejendommens ejede og forpagtede arealer der svare til en gødningsproduktion der indeholder 30.000 kg N og 5.106 kg P, som dagsdato svarer til 300 DE/planår (1/8-31/7) og

således, at der på ejendommens arealer ikke udbringes mere afgasset gylle/ha, end hvad der svarer til produktionen på 1,38 DE/ha. Der må derudover ikke tilføres ejendommens arealer kvælstof fra anden organisk gødning som f.eks. spildevandsslam, affald m.m.

- 3.10.2 Der etableres 5 % ekstra ha med efterafgrøder ud over de til en hver tid gældende krav om efterafgrøder. For arealer med ekstra efterafgrøder gælder samme regler, som for de lovpligtige efterafgrøder mht. brug af alternativer, nedpløjning mv. (jf. den til enhver tid gældende "Vejledning om gødsknings- og harmoniregler" fra Natur-Erhvervstyrelsen og "Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperiøden og om plantedække"). Efterafgrøder, hverken de ekstra eller de lovpligtige, må ikke erstattes af "grønne marker".
- 3.10.3 Alternativt til vilkår 3.10.2 kan N-kvoten reduceres med 2,5 %.

3.11 Beredskabsplan

- 3.11.1 Ved driftsuheld, hvor der kan opstå risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf. 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden: Assens Kommune, Miljø og Natur tlf. 6474 7511 (i dagtimerne).
- 3.11.2 Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan, som oplyser, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

3.12 Egenkontrol

- 3.12.1 Dokumentation i form af kvitteringer, mark-, sædskifte- og gødningsplan, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Disse oplysninger fremgår af gødningsregnskab og ansøgning om enkeltbetalingsordning.
- 3.12.2 Gødningsbåndets driftstimer skal ved hjælp af timetæller registreres i logbog/driftsjournal én gang årligt.
- 3.12.2.1 Gødningsbåndet skal køre mindst 37,5 timer årligt svarende til tre gange ud-mugning af 15 minutter i 50 uger (to tomgangs uger pr. år).
- 3.12.3 Logbogen skal opbevares i mindst fem år på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3.13 Ophør af drift

- 3.13.1 Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, dødedyr, spildevand, foder mv.
- 3.13.2 Ejendommens bygninger skal rengøres.

4. Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres på Assens Kommunes hjemmeside mandag den 6. marts 2017.

5. Klagevejledning

Frist for at indgive klage § 79.

Du kan klage over afgørelsen inden for fire uger, fra du har modtaget dette brev. Det betyder at, klagefristen udløber mandag den 3. april 2017.

Hvordan klager du?

Du skal sende din klage til Natur- og Miljøklagenævnets digitale selvbetjeningsløsning "Klageportalen". Klageportalen tilgås via borger.dk eller virk.dk, der er direkte link til disse steder via forsiden af nævnets hjemmeside nmkn.dk.

Klagegebyr

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk/vejledninger/gebyrvejledning.

Hvem kan klage? § 84-87

Adressaten for afgørelsen, enhver, som har en individuel, væsentlig interesse i sagen, offentlige myndigheder, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har at beskytte natur og miljø eller varetager væsentlige rekreative interesser. Natur- og Miljøklagenævnet kan kræve dokumentation for foreningers og organisationers klageberettigelse.

Virkning af at der klages § 80-81

En klage over en tilladelse efter § 10, godkendelse efter §§ 11, 12 eller 16 eller dispensation efter § 9 har ikke opsættende virkning, medmindre afgørelsen indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 3 eller stk. 2. Det betyder, at tilladelsen, godkendelsen eller dispensationen kan udnyttes, inden klagen er afgjort. Udnyttelsen sker dog for egen regning og risiko, da Natur- og Miljøklagenævnet kan ændre afgørelsen.

Indbringelse for domstolene § 90

Du kan indbringe Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser for domstolene. En sådan retssag skal være anlagt inden 6 måneder efter datoen for klagenævnets afgørelse. Uanset om du anlægger retssag, er du forpligtet til at rette dig efter Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme noget andet. Vejledning om klage til Natur- og Miljøklagenævnet finder du på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside,

http://www.nmkn.dk/Vejledninger/Til_borgere/Klagevejledning_Borgere_fra1august.htm

Trine Bonrud Helleskov
Miljømedarbejder, Agronom

6. Bilag

- Bilag 1: Ansøgningsskema nr. 92930 (version 2)
 Bilag 2: Ansøgning om tillæg
 Bilag 3: Anlægsoversigt
 Bilag 4: Lagerregnskab
 Bilag 5: Beregning på P ab lager fra hønniker

7. Meddelelse om afgørelse sendes til

Navn eller Organisation	Adresse	Post nr.	Andet/e-mail adresse
Pejrupgård A/S	Skovvænget 2	5620 Glamsbjerg	Ejer Pejrupvej 53 og 55
Jørgen Grønlund Nielsen & Karen Birgitte Hvid Ipsen	Pejrupvej 55	5560 Aarup	
Kenneth Kornberg Hansen	Pejrupvej 53	5560 Aarup	
Elin Bjerring Kragh	Pejrupvej 43	5560 Aarup	
Jonas Nikolajsen	Pejrupvej 45	5560 Aarup	
Anna Kirsten Madsen	Teglværksvej 52	5492 Vissenbjerg	
Embedslægen Region Syddanmark	Sorsigvej 35	6760 Ribe	syd@sst.dk ☐
Danmarks Naturfredningsforening	Masnedøgade 20	2100 Kbh. Ø	dn@dn.dk ☐
Friluftsrådet, sekretariatet	Scandiagade 13	2450 Kbh. SV	syd-fyn@friluftsraadet.dk ☐
Det økologiske Råd	Blegdamsvej 4B	2200 Kbh. N	hus-dyr@ecocouncil.dk ☐
Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning	Haraldsgade 53	2100 København Ø	svana@svana.dk ☐
Danmarks Sportsfiskerforbund	Skyttevej 5	7182 Bredsten	post@ sportsfiskerforbundet.dk og frodet-horhaug@stofanet.dk
Danmarks Fiskeriforening	Nordensvej 3	7000 Fredericia	mail@dkfisk.dk ☐
Dansk Ornitologisk Forening	Vesterbrogade 140	1620 Kbh. V	natur@dof.dk

8. Miljøvurdering af ansøgning om § 12, stk. 3 miljøgodkendelse

8.1 Formål

I det følgende skal det vurderes, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på landbrugsejendommen Langkroggård, beliggende Ladegård Mark 53, 5560 Aarup opfylder kravene gældende for følgende forhold angivet i nedenstående liste jf. godkendelsesloven og vejledning fra Miljøstyrelsen om miljøgodkendelse af husdyrbrug:

- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- Beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som international naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstoffer
- Begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, flue-, og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- Hensynet til de landskabelige værdier

Det skal vurderes om husdyrbruget, efter gennemførelse af den ansøgte udvidelse, lever op til de i loven fastsatte beskyttelsesniveauer for blandt andet ammoniak, lugt, fosfor og nitrat.

Vurderingsgrundlaget er oplysningerne afgivet ved indsendelse af det digitale ansøgningsskema med nr. 92930 via husdyrgodkendelse.dk, som kommunen modtog første gang den 9. november 2016 og sidste gang den 17. januar 2017 (version 2).

Bestemmelserne til vurdering af ansøgningen er fastsat i lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger, herunder regler fastsat i habitatdirektivet. Husdyrbruget er omfattet af bestemmelserne i lovens § 12, stk. 3 idet der er søgt om et tillæg til et i forvejen miljøgodkendt husdyrbrug efter § 12, stk. 2.

I forbindelse med miljøvurderingen skal det ligeledes afgøres, hvorvidt det er nødvendigt at fastsætte konkrete individuelle vilkår, dels til sikring af at oplysningerne i ansøgningen fastholdes og dels til sikring af, at landbruget kan drives uden at medføre større forurening og gener end forventeligt, og som kan accepteres inden for rammerne af den gældende lovgivning.

8.2 Ejer- og driftsforhold

Ansøger er Claus Erik Kragh, som ejer landbruget og ejendommen Langkroggård, Ladegård Mark 53, 5560 Aarup.

Ifølge oplysninger fra CVR (Centrale Virksomheds Register) drives landbruget som en enkeltmandsvirksomhed. Startdato for selskabet oplyses at være den 15. juli 1998. Adresse for CVR nr. 2100 8044 oplyses som: Langkroggård Claus Erik Kragh,

Ladegård Mark 53, 5560 Aarup. Hovedbranchen er noteret med kode 011100 Dyrkning af korn (undtagen ris), bælgfrugter og olieholdige frø.

Ifølge CHR registeret er det Langkroggård Claus Erik Kragh, Ladegård Mark 53, 5560 Aarup, der er ejer og bruger af besætningen på ejendommen under CHR nr. 17166.

I ansøgningen er det oplyst, at Claus Kragh er driftsansvarlig og kontaktperson i forhold til miljøgodkendelsen.

8.3 Dyrehold og management

Der er søgt om udvidelse fra et godkendt dyrehold bestående af en årsproduktion på 39.600 årshøner svarende til 232,9 dyreenheder (DE) til en årsproduktion på 48.100 årshøner og 65.000 hønniker svarende til 328,1 DE. I henhold til § 26, stk. 2 i husdyrgodkendelsesloven (se indledning) er den beregningstekniske nudrift en produktion på 30.000 årshøner svarende til 176,5 DE.

Figur 1: Anlægsoversigt Langkroggård, Ladegård Mark 53, 5560 Aarup.

I den beregningstekniske nudrift er der 16.500 stipladser til årshøner i den ældre stald, som skal renoveres til hønniker med det ansøgte, og 18.500 stipladser til årshøner i tidligere stald, der i dag bruges til værksted og servicenum. Produktionen er som nævnt på 30.000 årshøner.

I ansøgt drift vil der blive 25.500 stipladser til hønniker i den ældre stald, der som nævnt skal renoveres. Den nye hønsstald, som blev opført efter miljøgodkendelsen

i 2010, udvides fra 43.700 stipladser til 53.000 stipladser til årshøner ved at bygge verandaer på begge sider af stalden (4,5 meter brede med lamelgardiner), og derudover udskiftes inventaret med det ansøgte, da der omlægges fra buræg til skrabæg.

Gødning i nudrift er fastgødning og i ansøgt drift er der både fastgødning og dybstrøelsesgødning. Alt husdyrgødningen afsættes til biogas. Både fastgødning og dybstrøelsesgødning leveres direkte til biogasanlæg umiddelbart efter udmugning. Der modtages afgasset gylle retur fra biogasanlæg til udspredning på egne og forpagtede arealer i samme mængder som tidligere. Indtil udspredning opbevares den afgassede gylle i ejendommens overdækkede gyllebeholder.

BAT - management

Der er ikke kommet nye BAT krav til management siden ejendommen fik § 12 miljøgodkendelse i 2010, og der vil derfor ikke bliver redegjort for BAT til management i dette tillæg.

8.4 *Lokalisering*

8.4.1 **Faste afstandskrav**

Den eneste ændring der sker med den eksisterende bygningsmasse på ejendomme er, at den nye hønestald udvides med verandaer på begge sider af stalden. Verandaerne bliver 4,5 meter brede. De faste afstandskrav på 50 meter til byzone, sommerhusområder, lokalplaner og nabobeboelse er derfor fortsat overholdt, som de også var ved miljøgodkendelse i 2010. Dermed er de gældende afstandskrav overholdt med det ansøgte.

8.4.2 **Landskab og planforhold**

Som nævnt ovenfor er det kun den nye hønestald der ændres med det ansøgte. Verandaerne som den nye stald udvides med vil blive opført i samme materialer og med samme farver som det eksisterende byggeri. Derudover opføres de på begge sider af den nye hønestald i en bredde på ca. 4,5 meter, som nævnt. Assens Kommune vurderer, at det ikke giver anledning til en ny vurdering af de landskabelige forhold, og at vurderingen i miljøgodkendelsen fra 2010 fortsat er gældende.

8.5 *Energi og vandforbrug*

Energiforbruget er opgivet til at blive på 220.000 kWh med det ansøgte.

BAT – energi

Er blevet vurderet i miljøgodkendelsen fra 2010, og der er ikke sket ændringer i kravet til BAT siden.

Assens Kommune stiller vilkår om årlig opgørelse af elforbruget.

Vandforbruget er i ansøgningen opgivet til at være på 6.200 m³ i ansøgt drift.

BAT – vand

Er blevet vurderet i miljøgodkendelsen fra 2010, og der er ikke sket ændringer i kravet til BAT siden.

Assens Kommune stiller vilkår om årlig opgørelse af vandforbruget.

8.6 *Gener fra husdyrbrugets anlæg*

Stald- og gødningsanlæg på husdyrbrug kan give anledning til gener inden for følgende områder:

- lugt
- støj
- lys
- fluer og skadedyr
- støv
- transport

8.6.1 **Lugt**

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldluftventilation. Der foreligger også kun systematiske og anvendelige oplysninger til anvendelse i konkret sagsbehandling om lugtemissionen fra staldanlæg. Vurderingen af lugt i forhold til omboende vurderes derfor udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår således ikke i lugtberegningerne og håndteres derfor primært ved hjælp af generelle regler og konkrete vurderinger, f.eks. i forbindelse med omrøring og udbringning. Opbevaringsanlæg placeres normalt i tilknytning til staldanlæggene og vil derfor også normalt være placeret i tilstrækkelig afstand fra omboende. Ved placering af opbevaringsanlæg i stor afstand fra staldanlæg, bør man være ekstra opmærksom på, at de ikke placeres uhensigtsmæssigt i forhold til omboende.

Mange forhold kan influere på lugtemission fra stalden. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyr er det f.eks. staldindretning, ventilationsanlæggets udformning og styring, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem, overbrusningsanlæg samt hygiejne i stalden. Management med henblik på at sikre en veldefineret gødeadfærd er især vigtig, da lugten først og fremmest stammer fra gødningen. Erfaringsmæssigt er disse forhold meget vanskelige at forudsige og håndtere i godkendelsessituationen.

Princippet for lugtberegningen er derfor, at man ud fra oplysninger om dyreart, staldsystem og maksimale staldbelægning beregner den nødvendige geneafstand, som er den afstand der minimum skal være fra kilden før det vurderes, at genekriterierne kan overholdes. Genekriterierne er et udtryk for, hvor meget lugt omboende i forskellige typer beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende "væsentlige lugtgener". Geneafstanden skal beregnes efter både Miljøstyrelsens lugtmodel og efter FMK-modellen, og beregningen baseres på følgende elementer:

- Emissionsfaktorer for forskellige dyregrupper,
- En spredningsmodel,
- Genekriterier svarende til forskellige områders lugtfølsomhed,
- Regler for hvordan øvrige forhold kan påvirke geneafstanden

Det elektroniske ansøgningssystem på husdyrgodkendelse.dk foretager lugtemissions- og lugtgeneberegninger både efter Miljøstyrelsens lugtvejledning og FMK-modellen. Det resultat systemet viser ved endt beregning, er resultatet efter den beregningsmodel, der giver den længste geneafstand til omboende, så genekriterierne overholdes uanset modelvalg.

Beregningen af lugt fra husdyrbruget foretages med andre parametre end dem, som normalt anvendes i forbindelse med miljøvurderingen af nitrat, fosfor og dyreenheder. Dette skyldes, at lugtemissionen ikke beregnes som et gennemsnit i løbet af året, men beregnes ud fra perioder med spidsbelastning.

Uanset hvilken beregningsmetode (Miljøstyrelsens lugtvejledning eller FMK-modellen) der vælges, skal anlæg, som er placeret længere væk end 120 % af geneafstanden, ikke indgå i lugtberegningen. Det elektroniske ansøgningssystem bortscreeener automatisk sådanne anlæg ved lugtberegning. (Fra Miljøstyrelsens Wiki-vejledning, januar 2017)

I denne sag ses af lugtgeneberegningen i ansøgningsskemaet (afsnit 2.4.1), at alle genekriterier er overholdt. Ifølge beregningen i husdyrgodkendelse.dk er geneafstanden til byzone/fremtidig byzone på 342,95 meter, til samlet bebyggelse på 245,46 meter og til enkelt bolig på 126,74 meter. De vægtede gennemsnitafstande er på 968,29 meter til Skalbjerger By, 958,65 meter til Teglværksvej 39 (start på samlet bebyggelse) og 631,38 meter til Ladegård Mark 43 (nærmeste enkelt bolig).

På dette grundlag er det Assens Kommunes vurdering, at dyreholdet med det ansøgte overholder de lovbestemte miljøkrav, og der stilles derfor ikke skærpede vilkår til lugtreducerende tiltag. Assens Kommune stiller vilkår om, at det lugtniveau der er angivet i ansøgningen skal overholdes.

8.6.2 Støj

Støj fra ejendommen er vurderet i miljøgodkendelsen fra 2010, hvor de nævnte støjkloder er ventilations- og foderanlæg, gyllepumpe, transportstøj fra køretøjer under til- og frakørsel fra ejendommen med dyr, foder og husdyrgødning. På ejendommen er der også et korntørringsanlæg, der dog kun støjer i høstperioden. Assens Kommune har ikke tidligere modtaget klager over støj fra ejendommen.

Assens Kommune vurderer, at disse støjkloder ikke vil ændre sig væsentlig med det ansøgte og, at støjniveauet fra ejendommen fortsat vil være under de vejledende støjgrænser. Der stilles derfor ikke yderligere skærpede vilkår til dette, men vilkåret med de vejledende støjgrænser er opdateret og fastholdes.

8.6.3 Lys

Lys fra ejendommen er vurderet i miljøgodkendelsen fra 2010, hvor det er beskrevet, at der kun vil være lys i stalden inden for normal arbejdstid fra ca. kl. 7 – 17. Periodevis vil der være lys i stalden udover dette tidspunkt, men lyset vil ikke kunne ses uden for stalden. Der er udendørs belysning i forbindelse med driftsbygningerne af hensyn til mandskabstrafik til stald.

Assens Kommune vurderer på denne baggrund, at lys fra stalden ikke vil give anledning til væsentlige lysgener for omboende med det ansøgte.

8.6.4 Fluer og skadedyr

Bekæmpelse af fluer og skadedyr er vurderet i miljøgodkendelsen fra 2010. Vilkåret er kun opdateret, så de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium om bekæmpelse af fluer, mus og rotter følges.

8.6.5 Støv

Er ligeledes vurderet i miljøgodkendelsen fra 2010 og ændre sig ikke med det ansøgte.

8.6.6 Transport

Der er i ansøgningen redegjort for transport, som primært er transporter med husdyrgødning/afgasset gylle og æg til og fra ejendommen. Antallet af transporter stiger samlet set med maksimalt 104 stk. fra 571 stk. til 675 stk. om året, og det skyldes primært transporterne med husdyrgødning, der køres fra ejendommen til biogasanlæg (160 - 185 transporter) i ansøgt drift. Stigningen svarer til 2 transporter mere om ugen eller 18 % årligt i forhold til den drift der er på ejendommen i dag.

Den eneste direkte nabo til indkørsel/frakørselsforholdene til ejendommen (Ladegård Mark 53) er Ladegård Mark 50, hvor stuehuset dog er trukket tilbage fra vejen (ca. 40 – 45 meter). Det er ikke umiddelbart muligt, at ændre på indkørsels/frakørselsforholdene på ejendommen på grund af vandløb, vådområde og skov. Assens Kommune har ikke tidligere modtaget klager over transporterne fra ejendommen.

Assens Kommune vurderer, at der ikke på dette grundlag kan stilles yderligere vilkår til transport.

8.7 Forurening fra husdyrbrugets anlæg

Stald- og gødningsanlæg på husdyrbrug kan give anledning til forurening inden for følgende områder:

- spildevand
- husdyrgødning og foder
- affald og miljøfarlige stoffer
- ammoniaktab - generelt
- ammoniakpåvirkning af natur

8.7.1 Spildevand (restvand)

Spildevand til gyllebeholder

Rengøringsvand fra pakkerum ledes til gylletank og indregnes i kapacitetsberegninger, ca. 50 – 100 m³ pr. år (fra oprindelige ansøgning 2010).

Spildevand til kloak

Sanitært spildevand fra forrum i stald og privatbolig håndteres efter gældende regler, som uændret med det ansøgte.

Spildevandsafledning

Tagvand ledes til vandløb via opdyrket mark, der er ikke tagrender på den ældre del af staldanlægget. Ifølge miljøgodkendelsen fra 2010 skulle tagvandet fra den nye hønsestald opsamles og blandes med gødningen. Sidenhen er det blevet ændret, da alt husdyrgødningen afsættes til biogasanlæg, og tagvandet opsamles ikke men ledes til dræn. Det kræver en udledningstilladelse, som der skal søges om separat.

8.7.2 Husdyrgødning og foder

Husdyrgødning

Der er i ansøgningen gjort rede for, at der bliver leveret ca. 6.400 tons afgasset gylle til ejendommen årligt. Dertil kommer ca. 200 tons vaskevand fra staldene. I alt bliver det årligt til 6.600 tons der bliver ledt til gyllebeholder og kravet til 9 måneders opbevaringskapacitet er dermed 4.950 tons.

Gyllebeholderen på Ladegård Mark 53 kan rumme 3.800 tons og på Nyrupvej 35 er der en gyllebeholder der kan rumme 800 tons. Med disse to gyllebeholdere er der opbevaringskapacitet til i alt 4.600 tons, og kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet er ikke overholdt.

I ansøgningen er yderligere angivet at ca. 1.600 tons afgasset gylle vil blive leveret direkte fra Fangel Bioenergi til en buffertank ved Glamsbjerg ved udbringning til den del af udspretningsarealet. Dermed er der gjort rede for 6.300 tons og kravet om de 9 måneder opbevaringskapacitet er overholdt (fra tillægget i 2012).

Ovenstående fortsætter uændret med det ansøgte, og gylletanken på Ladegård Mark 53 er i øvrigt med fast overdækning, hvilket ikke fremgår af ovenstående.

Derudover vil der med det ansøgte blive produceret ca. 1.356 tons dybstrøelsegødning, som vil blive læsset på containere ved tømning af stald, og kørt direkte til biogasanlæg. Ifølge ansøgningen tømmes stalden med hønniker ca. 2,5 gange om året og hønerne ca. 1 gang om året.

Assens Kommune vurderer, at der ikke skal stilles yderligere vilkår til opbevaringskapaciteten i forbindelse med det ansøgte.

BAT – husdyrgødning opbevaring og udbringning

Der er ikke kommet nye BAT krav til husdyrgødning opbevaring og udbringning siden miljøgodkendelsen i 2010.

Assens Kommune vurderer, at kravet til BAT fortsat er opfyldt.

Foder

I ansøgningen til dette tillæg står der, at foderkorrektion er fravalgt, da dyrene er følsomme overfor underforsyning af næringsstoffer, eksempelvis kan underforsyning af P (fosfor) føre til dårlige ben hos hønerne og dermed give ringe dyrevelfærd. I stedet anvendes fasefordring og foderet er tilsat fytase, der sikre at foderet udnyttes mest optimalt.

Der benyttes derfor standardværdier i ansøgningskemaet i husdyrgodkendelse.dk og der stilles ikke vilkår til dette.

BAT fosfor

Ifølge Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – Husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12" fra maj 2011 er det opnåelige BAT krav på 26,1 kg P pr. DE for produktionsgrenen skrabeæg. I 2014 kom der nye dyreenhedsberegninger (DE) og, hvor der tidligere gik 166 stk. høns til 1 DE går der nu 177 stk. høns til 1 DE. Omregnet bliver det opnåelige BAT krav derfor på 26,7 kg P pr. DE og med 282,9 DE høns bliver BAT kravet i alt på ca. 7.555 kg P for de æglæggende høns.

Der forefindes pt. ikke vejledende emissionsgrænseværdier for hønniker, og i ansøgningen er derfor taget udgangspunkt i normtal (se bilag "Beregning på P lager fra hønniker"), som er på 1.693 kg P med en produktion på 65.000 hønniker.

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk producerer de 48.100 høns hvad der svarer til 8.267 kg P, hvilket er ca. 712 kg P mere end det beregnede BAT niveau.

I vejledningen står: Emissionsgrænseværdien kan anvendes af kommunerne i alle godkendelser af husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg efter husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, idet det her ikke har betydning, om der tale om et nyetableret eller eksisterende husdyrbrug. Dette skyldes, at emissionsgrænseværdien vil kunne opfyldes ved foderoptimering, som er en teknik, som står til rådighed for såvel nyetablerede som eksisterende husdyrbrug med produktion af konsumæg. Alternativt kan emissionsgrænseværdien overholdes ved bortskaffelse af gødningen til videre bearbejdning i eksempelvis biogasanlæg. Det er vigtigt at understrege, at ansøgeren selv vælger, hvorvidt denne ønsker at opfylde emissionsgrænseværdien ved hjælp af foderoptimering eller ved anvendelse af alternative teknikker.

Natur og Miljøklagenævnet har den 23. december 2016 truffet en afgørelse (NMK-132-00760), hvor de bl.a. har set på BAT for fosfor, og har formuleret følgende: "Natur- og Miljøklagenævnet skal hertil bemærke, at kommunens vurdering i forhold til overholdelse af vejledende BAT-niveau for P ikke er korrekt, idet der beregnes "P/DE ab lager". Det betyder, at ansøger skal leve op til BAT emissionsgrænseværdien for P, selvom gyllen skal leveres til et biogasanlæg." Der er i denne afgørelse tale om en svineproduktion og altså ikke fjerkræproduktion som i denne sag.

Ifølge ansøger er der ikke samme muligheder for at reducere fosforindholdet i foderet til fjerkræ, som der er til svin. Det fremgår endvidere af BREF-dokumentet, at et normalt foderforbrug for skrabe- og frilandshøner er på 2,5 kg foder/kg æg. Normaltallet for skrabe- og frilandshøner ligger på 2,19 kg foder/kg æg (43 kg foder/årshøne/19,6 kg æg/årshøne) og ligger dermed et væsentligstykke under normalniveauet som er angivet i BREF-dokumentet. I øvrigt tilsættes der fytase til foderblandingen og der anvendes fasefodring tilpasset hønsenes udvikling og produktion.

Assens kommune vurderer på denne baggrund, at BAT for fosfor er overholdt, og stille vilkår om, at hønsenes skal fasefodres og foderblandingen tilsættes fytase.

8.7.3 Affald og miljøfarlige stoffer

Affald og miljøfarlige stoffer er behandlet ved miljøgodkendelse i 2010, og der sker ikke væsentlige ændringer med det ansøgte. I Assens Kommune er der sket ændringer på affaldsområdet siden 2010 for håndtering af farligt affald – se nedenfor.

Assens Kommune skal gøre opmærksom på følgende:

Farligt affald, som medicinrester, medicinflasker, kanyler, lysstofrør, varmepærer, sprayflasker, pesticidrester og oliefiltre skal bortskaffes via den kommunale ordning, der administreres af Assens Forsyning. Det er Stena Recycling, der afhenter og håndterer affaldet. Tilmelding sker hos Assens Forsyning. Hvis man ønsker at indgår en aftale med en anden virksomhed, så skal man søge en dispensation hos Assens Kommune, for at blive fritaget for den kommunale ordning. Ansøgningen skal indeholde dokumentation for, at virksomheden er godkendt til, at modtage farligt affald.

Ansøger skal på lige fod med andre erhvervsvirksomheder overholde de generelle regler for opbevaring og bortskaffelse affald, herunder de fastsatte i krav i ”Erhvervsaffaldsregulativet for Assens Kommune”. Assens Kommune stiller ikke yderligere vilkår til dette.

8.7.4 Ammoniak generelt

Da fyldestgørende ansøgning blev indsendt i 2016 er der et generelt krav om 30 % (høner) og 15 % (hønniker) reduktion af ammoniaktab fra stald og lager målt i forhold til referencesystemet (bedste stald- og lagersystem) med normtal fra 2005/2006. Kravene gælder ved udvidelser, nyetableringer og ændringer af husdyrbrug over 75 DE.

I det digitale ansøgningsskema (nr. 92930) fra husdyrgodkendelse.dk ses af beregningerne i afsnit 2.5.4, at ammoniakreduktion på 30 % for høner og 15 % for hønniker i forhold til referencesystemet er overholdt. Dette skyldes især valg af staldsystem, hvilket giver en effekt på 8.811,44 kg N/år i reduceret ammoniakfordampning.

BAT – emissionsniveau og staldanlæg

Se beregninger i ansøgningsskemaet for alle stalde både eksisterende og ny i afsnit 2.5.4.2 side 19 – 20.

Samlet BAT-niveau mht. ammoniak = 6.770,61 kg N/år

For at overholde BAT-kravet har ansøger valgt at benytte sig af hyppig udmugning, hvor der muges ud tre gange ugentligt, og samtidigt øges andelen af dybstrøelsesgødning der leveres direkte til biogasanlægget til 36 %. Effekten af disse tiltag er en reduktion af ammoniakfordampningen på henholdsvis 1.847,65 kg N/år for hyppig udmugning og 204,3 kg N/år for, at øge andelen af dybstrøelsesgødning, der leveres direkte til biogasanlægget.

Efter reduktion er den samlede ammoniakemission fra stald og lager jf. ansøgningen på 6.770,82 kg N/år. Dette er 3.608,89 kg N/år mere end den beregnede emissionen fra produktionen i nudrift. BAT-kravet er overholdt, jf. ovenstående bereg-

ninger i husdyrgodkendelse.dk, da der kun er en difference på 0,22 kg N pr. år, hvilket Assens Kommune vurderer er af bagatelagtig karakter.

Assens Kommune stiller vilkår om hyppig udmugning og, at dybstrøelsesgødning der leveres direkte til biogas. I ansøgningen er det beskrevet, at alt dybstrøelsesgødningen leveres direkte til biogasanlæg, og ikke ”kun” de 36 %. Der er derfor indregnet emission fra opbevaring af dybstrøelsesgødning i ansøgningsskemaet, men til gengæld regnes der ikke med nogen emission fra den overdækkede gyllebeholdere, hvor der opbevares afgasse gylle.

Assens Kommune vurderer på dette grundlag, at det generelle ammoniakreduktionskrav og kravet til anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for ammoniak er overholdt.

8.7.5 Ammoniakpåvirkning af natur

De opgivne oplysninger i ansøgningen om ruhed, kildehøjde og kumulation, der er anvendt til beregning af ammoniakdepositionen, er korrekte.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er Natura 2000-naturtyper, som omfattes af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1, nr. 1. Det er de ammoniakfølsomme Natura-2000 naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlag for området som Naturstyrelsen har kortlagt i forbindelse med Natur 2000-planlægningen.

Internationale naturbeskyttelsesområder er fællesbetegnelse for de habitatområder og fuglebeskyttelsesområder (kaldet Natur 2000-områder), som er udpeget til opfyldelse af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesområdet, samt Ramsarområder. De danske Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder og beskyttes som disse.

En del ammoniakfølsomme Natur 2000-sønaturtyper er endnu ikke kortlagt. Her skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning, jf. lovens § 27, jf. § 19.

Når disse naturtyper er kortlagt, vil de automatisk blive omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1, nr. 1.

Kortlagte naturtyper kan ses på Danmarks Miljøportal.

Kategori 1-natur omfatter desuden heder og overdrev inden for de internationale naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. I det omfang disse naturtyper grænser op til hinanden eller ligger i en mosaik, beregnes størrelsen ud fra det samlede areal i overensstemmelse med reglerne i naturbeskyttelsesloven § 3 (naturbeskyttelseslovens såkaldte mosaikregel).²

Ifølge Danmarks Miljøportal (arealinfo, januar 2017) kortværk over registrerede naturarealer ligger nærmest kategori 1-naturområde ca. 12 km syd(øst) for staldanlægget og er et overdrev (Skallebanke) – se figur 2.

² Fra Miljøstyrelsens wiki-vejledning til miljøgodkendelser (januar 2017)

Kategori 2-natur

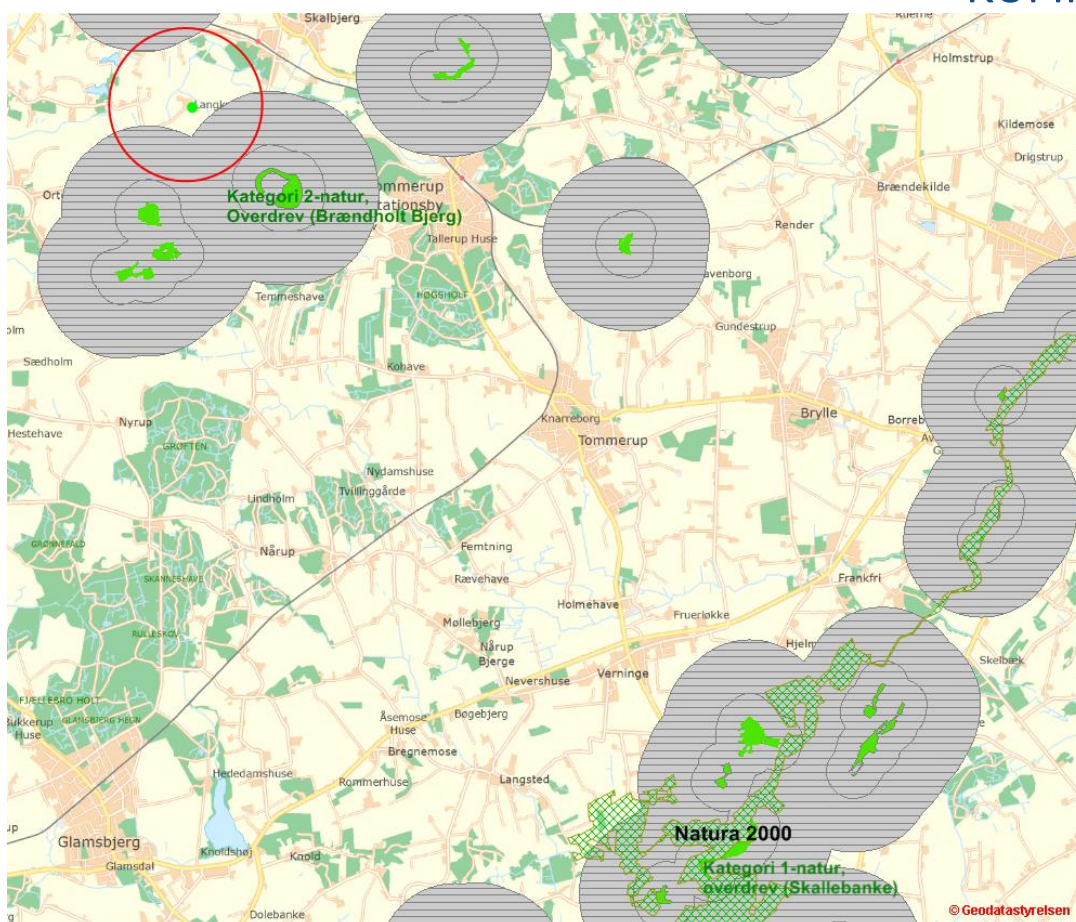
Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (beskyttet efter § 7 i husdyrgodkendelsesloven), der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om:

- Højmoser,
- Lobeliesøer,
- Heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og
- Overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det er dog kun heder og overdrev, der i sig selv er større end de nævnte størrelser, der er kategori 2-natur.²

Ifølge Danmarks Miljøportal (arealinfo, januar 2017) kortværk over registrerede naturarealer ligger nærmest kategori 2-naturområde ca. 1,3 km sydøst for staldanlægget og er et overdrev (Brændholt Bjerg) – se figur 2.

Overholdelse af krav til kategori 1- og 2-natur

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at total depositionen er på 0 kg N pr. ha pr. år i kategori 1-naturen overdrevet Skallebanke og 0,1 kg N pr. ha pr. år i kategori 2-naturen Brændholt Bjerg. Dette er under det strengeste krav på 0,2 kg N pr. ha pr. år i totaldeposition på kategori 1-natur og 1,0 kg N pr. ha pr. år i totaldeposition på kategori 2-natur jf. bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Figur 2: Langkroggård's placering i forhold til § 7 naturområder (her vist med de tidligere bufferzoner), Natura 2000, kategori 1- og 2-natur – den røde cirkel angiver en 1.000 meter zone fra staldanlægget.

Kategori 3-natur

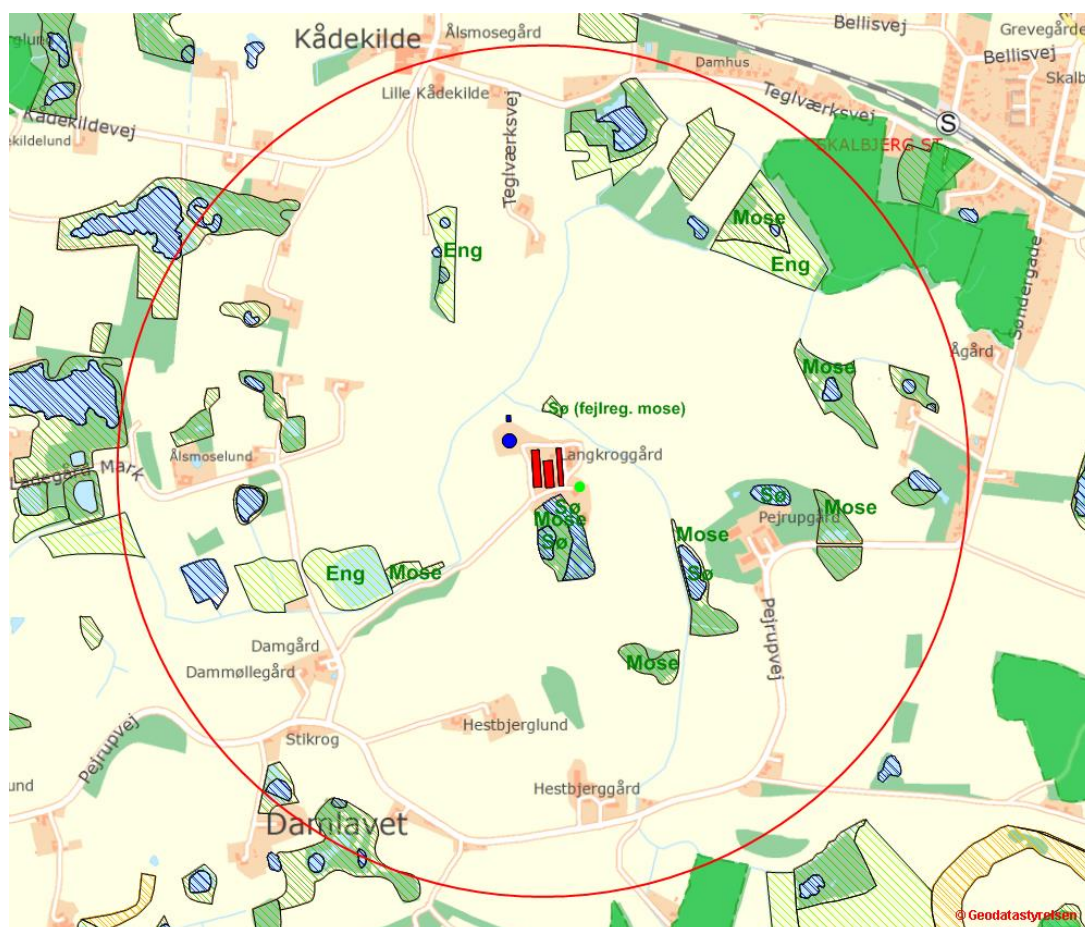
Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1- eller 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller som er ammoniakfølsom skov.

Det er kun heder, overdrev henholdsvis moser, der i sig selv opfylder kriterierne efter naturbeskyttelseslovens § 3, der er kategori 3-natur.

Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur omfatter ikke som for kategori 1- og 2-natur et generelt krav til den maksimale ammoniakdeposition. Beskyttelsesniveauet fastlægger, at kommunen på baggrund af en konkret viden kan stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvis en kategori 3-natur har en særlig regional eller lokal naturinteresse. Beskyttelsesniveauet udelukker ikke, at kommunen kan tillade en større merdeposition på sådanne områder, men udelukker derimod, at der kan stilles et mere skærpet krav end en merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år for disse områder.³

³ Fra Miljøstyrelsens wiki-vejledning til miljøgodkendelser (januar 2017)

Inden for 1.000 meter zonen omkring staldanlægget ligger der en mose og flere søer beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven, samt en del skove (se figur 3).

Figur 3: Oversigt over beskyttede § 3 naturområder (skraveret) og skove (grønne og grønskraveret) ifølge Kommuneplanen inden for 1.000 meter af staldanlægget på Langkroggård.

Det naturområde der ligger tættest på staldanlægget på Langkroggård er en mose lige syd for staldanlægget, hvor korteste afstand er 51 meter. Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk får mosens en merdeposition på 4,8 kg N pr. ha pr. år ved den ansøgte udvidelse. Som nævnt ovenfor kan kommunen som udgangspunkt stille krav om en merdeposition på maksimalt 1,0 kg N/ha/år i kategori 3-natur. Assens Kommune, Team Natur har genbesigtiget mosens den 3. august 2012 og følgende arter blev registreret: Lodden Dueurt, Alm Fredløs, Kattehale, Korsknep, Alm. Mjødurt, Sort Nælde, Grå Pil, Alm. Rapgræs, Lyse-Siv, Kær-Snerre, Knippe-Star, Stiv-Star, Sværtevæld og Tagrør. Konklusionen fra Team Natur er: *"Der er således tale om en mose uden stor botanisk værdi og uden forekomst af særligt sjældne eller sårbare arter. Der er ikke registreret bilag IV-arter i mosens. Det er på baggrund af ovenstående Assens Kommune, Miljø & Naturs vurdering, at merdepositionen af ammoniak i mosens bør reduceres mest muligt, men at der i det konkrete tilfælde, ikke er grundlag for at stille skærpede vilkår."* Assens Kommune fik en forespørgsel til mosens sårbarhed tilbage i maj 2015 og her lød den foreløbige merdeposition på 7,4 kg N pr. ha. pr. år, og med den ansøgte er merdepositionen væsentlig mindre med 4,8 kg N pr. ha. pr. år. På dette grundlag vurderer Assens

Kommune derfor, at det ansøgte kan gennemføres selvom merdepositionen er på mere end 1 kg N pr. ha pr. år i den tættest beliggende mose, og vil heller ikke stiller yderligere vilkår til reduktion af ammoniakdepositionen.

Det næste naturområde i nærheden af staldanlægget er registreret som en mose nord for staldanlægget, og dette naturområde blev også vurderet i forbindelse med forespørgslen i maj 2015. Team Natur vurderede her, at den ikke opfylder størrelseskriteriet og skal omregistreres fra mose til sø. Det er dog endnu ikke sket i kortværket, men pga. vurderingen om størrelseskriteriet indgår den ikke i vurderingen af ammoniakdepositionen i naturområder i denne sag, da søer per definition ikke er kategori 3-natur. Søer, der er beskyttet af § 3 i naturbeskyttelsesloven, må dog ikke påvirkes i en grad, som kan medføre tilstandsændringer, hvilket ej heller vurderes at være tilfældet her.

Sydøst for staldanlægget ligger en større mose, hvor korteste afstand er 268 meter til staldanlægget. Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk får mosen en merdeposition på 2,5 kg N pr. ha pr. år ved den ansøgte udvidelse. Den seneste registrering i mosen er sket i 2011 og her bl.a. registreret: Eng-forglemmigej, Engkarse, Eng-Rørhvene, Græsbladet Fladestjerne, Eng-Krabbeleje, Kær-Star, Lav Ranunkel, Manna-Sødgræs og Rørgræs, samt Tagrør. Team Natur vurderer, at der er tale om mosetypiske karakterarter, men ikke særligt sjældne, sårbare, truede eller fredede arter. Assens Kommune kan, som nævnt, stille krav om en merdepositionen på maksimalt 1,0 kg N/ha/år, men vurderer, at merdepositionen på 2,5 kg N/ha/år er acceptabelt, og ikke vil medføre tilstandsændringer af naturtypen eller påvirke bestande af sårbare arter i området.

Vest for staldanlægget ligger en mindre mose, hvor korteste afstand er 274 meter til staldanlægget. Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk får mosen en merdeposition på 1,2 kg N/ha/år ved den ansøgte udvidelse. Team Natur vurderer, at der er tale om en meget lille merdeposition på 0,2 kg N/ha/år i forhold til det maksimale krav på 1,0 kg N/ha/år, der kan stilles krav om. De 0,2 kg N/ha/år er så lille en merdeposition, at den ikke kan medføre tilstandspåvirkning af mosen, der i øvrigt er lavt målsat i kommuneplanen og uden væsentlige biologiske værdier.

De resterende naturområder ligger i en større afstand fra staldanlægget, og beregningerne i husdyrgodkendelse viser, at de får en lavere merdeposition af ammoniak end de 1,0 kg N/ha/år med det ansøgte.

Det generelle reduktionskrav for ammoniakbelastningen fra produktionsudvidelser og ændringer i landbrugets husdyrproduktion vil betyde, at baggrundsbelastningen vil falde yderligere. Baggrundsbelastningen er ifølge DMU (2011-tal) ca. 13,7 kg N/ha/år.

Assens Kommune vurderer ud fra ovenstående, at der ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår til reduktion af ammoniak, end det, der i ansøgningen er redegjort for, og det som det generelle reduktionskrav medfører.

8.8 *Arealerne*

Alt husdyrgødningen leveres til biogasanlæg og der tages afgasset gylle retur svarende til 300 DE jf. tillægget fra 2012. Den mængde afgasset gylle der tages retur

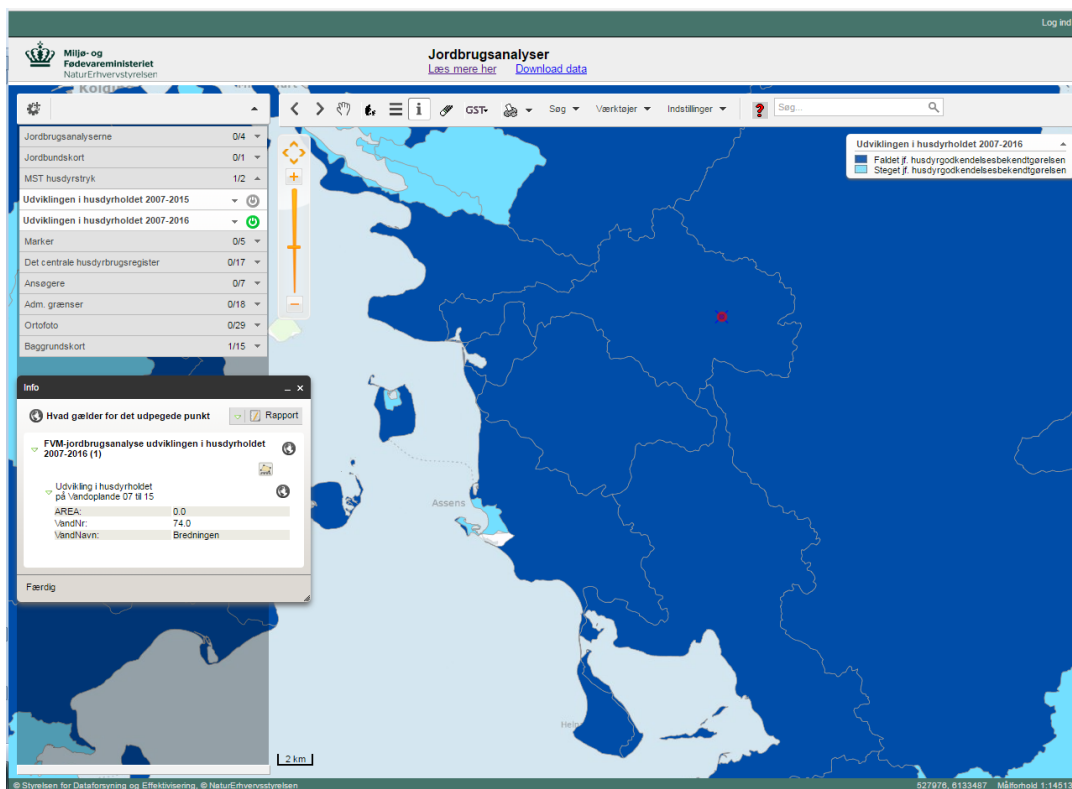
fra biogasanlæg forbliver uændret med det ansøgte, og derfor vurderer Assens Kommune ikke arealerne i dette tillæg. Vilkaerne til arealerne er de samme som i tillægget fra 2012.

8.8.1 Nitrat (overfladevand)

I forhold til nitrat, overfladevand, gælder afskæringskriterierne for anlæggets beliggenhed og er derfor kort medtaget her.

Afskæringskriterium for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevand
Miljøstyrelsen har fastlagt en række afskæringskriterier for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevand, som fremgår af deres wiki-vejledning. Det første afskæringskriterium er om antallet af dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har været stigende siden 1. januar 2007.

Ifølge Statsforvaltningen Nordjyllands kortværk (januar 2017) over udviklingen af husdyrtrykket i kystoplande, ligger Langkroggård i et opland (Bredningen) hvor husdyrtrykket er faldet fra 2007 – 2016. Se udviklingen i husdyrtrykket i figur 4.

Figur 4: Vandopland med oplandsgrænser. Rød prik er placering af Langkroggård, som ligger i et opland med faldende husdyrtryk.

Udover at husdyrtrykket er faldet i oplandet, hvor bedriften ligger, så har Assens Kommune ikke har kendskab til andre kilder med en øget nitratudvaskning i oplandet siden 2007. Kriteriet er dermed overholdt, men får ingen betydning i denne sag, da der ikke er tilknyttet et udspretningsareal.

8.9 *Ophør*

Ved eventuelt ophør af produktionen skal ansøger tage kontakt til kommunen med henblik på en miljømæssig korrekt afvikling jf. bestemmelserne i § 43 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Der vil blive stillet vilkår om tømning og rengøring af såvel staldbygninger, oplagspladser som gyllebeholdere.

8.10 *Beredskabsplan*

En miljøgodkendelse efter bestemmelserne i § 12 skal være ledsaget af en beredskabsplan, som blandt andet skal indeholde telefonnumre, planer og instrukser for handlinger m.v., som alt sammen skal tjene det formål, at stoppe og begrænse skadevirkningen af det omgivende miljø, hvis uheld opstår. Der er lavet en beredskabsplan i februar 2013, som kommunen har modtaget. Den skal opdateres når det ansøgte projekt realiseres.

8.11 *Sammenfatning*

Der er søgt om en udvidelse af fjerkræproduktionen fra en årsproduktion på 39.600 årshøner svarende til 232,9 DE til en årsproduktion bestående af 48.100 årshøner og 65.000 hønniker svarende til 328,1 DE.

Udvidelsen sker ved udvidelse og reovering af eksisterende staldanlæg.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte overholder de gældende miljøregler og kan gennemføres som beskrevet i ansøgningen og denne redegørelse. I godkendelsen skal der fastsættes vilkår, som ophøjer de afgivne oplysninger sammen med vurderingen i denne redegørelse til speciel lov for Claus Kragh, Langkroggård. Disse vilkår vil sammen med kravene i den generelle miljølovgivning blive det nye reguleringsværktøj for anlæggelse og drift af landbruget.

8.12 *Offentlighed/Naboorientering*

Der er foretaget naboorientering om det ansøgte projekt, men da der ikke ligger omboende indenfor den beregnede (husdyrgodkendelse.dk) konsekvenszone på 436 meter er det sket til beboelse på nabomatrikler. Orienteringen er sket pr. brev den 1. februar med frist for bemærkninger den 22. februar 2017. Der indkom ikke nogle bemærkninger til ansøgningen.

Tillægget til miljøgodkendelsen bliver offentliggjort på Assens Kommunes hjemmeside mandag den 6. marts 2017. Der vil blive sendt orienteringsbrev til øvrige høringsberettiget myndigheder og interesseorganisationer via digitalpost.

Trine Bonrud Helleskov
Miljømedarbejder, Agronom

